

ŽIVOT POSLE ili umesto izveštaja

Može li jedan pozorišni festival da ispriča priču? Zašto bi to radio ijedan pozorišni festival? Možda je umoran od takmičenja i revija. Uozbilji se molim te. Ozbiljna sam. O čemu bi bila ta priča? O tome koliko se **život posle** razlikuje od **života pre**. A šta ako se ne razlikuje? Onda je priča o tome kako se **život posle** ne razlikuje od onog pre. Pre čega? Pre trenutka koji nas menja. Posle kog „više ništa nije isto“. Posle raskida, rođenja, zaposlenja, otkaza... Posle ratova, revolucija, pobuna. Posle bolesti ili traume. Posle nečije smrti. Ili posle digitalizacije? O da, ili posle strašne digitalizacije koja sve nas, tako plemenite, dehumanizuje. Da li je to neka strašna priča? Kako za koga. Zависи ko se čega boji.

Ko su junaci te priče? Aleksa, Mekoj, Filip, Fedor, Džoni, Tišma, Dimitrije, Selvedin... To je neka muška priča? Tražila si junake. Maja, Nina, Tjaša, Selma, Jovana, Mateja, Emina, Emina. Dve Emine? Šta fali? Zvezdana, Mirna, Evelin, Suzi, Maria, Vera, Vera, Vera. Hej, to je previše žena za jedan pozorišni festival u Srbiji! Martin, Boris, Marjan, Nikola, Nikola. Sad već zezaš? Hahahahaha, ne.

Dobro, koliko će predstava biti na Joakimfestu? Šest predstava i jedan snimak. Kakav sad snimak? Snimak predstave. Želim da se publika i žiri festivala stave u poziciju u kojoj je bila većina selektora u prethodnom periodu. Da procene značaj neke predstave bez obzira da li gledaju predstavu uživo ili na snimku. Hoćeš li napokon reći koje su predstave u selekciji? Hoću. Ali ne sad. Nego kad? 26. avgusta u Kragujevcu. U Knjaževsko-srpskom teatru. Sigurno? Ništa nije sigurno. Ukoliko to pandemijske okolnosti dozvole.

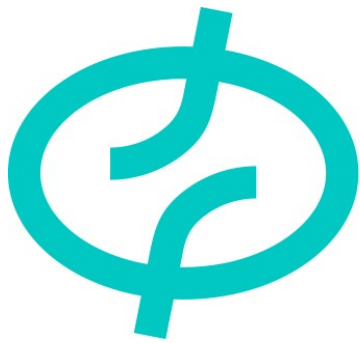
Zašto ovo radiš?

„Stvari se u životu ponekad tako zapliću da ostane nejasno što je bilo prije, a što poslije, kao što ni ja ne znam pričam li ovu priču da bih došla do njezina kraja ili do njezina početka.“

Dubravka Ugrešić/Ministarstvo bola

Da bih proverila može li pozorišni festival da ispriča priču.

Branislava Ilić, 5.8.2021.

Joakimfest¹⁶
2021

SELEKCIJA 16. JOAKIMFESTA (2021)

ŽIVOT POSLE

(trideset godina posle)

Zatvorena pozorišta, nemogućnost putovanja, nepoznat budžet, neizvesno održavanje festivala usled pandemije kovida 19... sve su to okolnosti sa kojima se susreću svi selektori koji pokušavaju da osmisle koncept za neki od mnogobrojnih jesenjih pozorišnih festivala. „U pozorištu je sve moguće“, dobar deo nas i dalje u to veruje, ali kako u tolikoj neizvesnosti, projektovati i osmisliti koncept koji bi trebalo da nosi i potencijal visokog stepena ostvarljivosti? A dramaturško pitanje u ovim okolnostima, bilo bi, postoji li tema koja je u stanju da na sceni „nadigra“ korona virus i njegovu dominaciju u našim životima? Možemo li još uvek da zamislimo **život posle** korone?

Moja prva odluka bila je da neću uzimati namenski pravljene predstava na temu virusa. Druga odluka vezana je za prostorno određenje da sve predstave budu sa Ex Yu prostora. Iz dva razloga. Prvi je taj, da su se na ovom prostoru, za razliku o nekih drugih, uz sva ograničenja i probleme, predstave ipak i radile i igrale. Drugi, za mene značajniji razlog, je taj da je tačno pre 30 godina započeo raspad nekad zajedničke države. i da preduhitrim sve antijugoslovene i razočaram jugonostalgicare, Jugoslavija nije tema moje selekcije. Trideset godina je dovoljno dug period da skeniramo ovaj prostor kroz teme kojima se teatri ali i neki novi mladi pozorišni ljudi bave. **Život posle** je moj intimni, subjektivni pogled na ovaj prostor i teatar, 30 godina posle.

Može li pozorišni festival da ispriča priču? Odgovor na ovo pitanje kragujevačka publika tražice u sledećim predstavama:

1. **Upotreba čoveka** – po romanu Aleksandra Tišme u dramatisaciji Fedora Šilija, i u režiji Borisa Liješevića / koprodukcija Novi Tvrđava teatar, Grad

teatar Budva / Novosadsko pozorište (Újvidéki Színház) i East West Centar iz Sarajeva

2. ***Naš magacin (Naše skladišče)*** – Tjaše Mislej, režija Mateja Kokol / Prešernovo gledališče iz Kranja (Slovenija)
3. ***Kao da kraj nije ni sasvim blizu*** - Maje Pelević, režija Nikola Zavišić / Bitef teatar
4. ***Samo glas*** - Nina Plavanjac, režija Marjan Nećak / Makedonski narodni teatar iz Skoplja (Severna Makedonija)
5. ***Bludni dani kuratog Džonija*** – roman Filipa Grujića, u dramatisaciji Dimitrija Kokanova, režija Jovana Tomić / Novosadsko pozorište (Újvidéki Színház)
6. ***I Konje ubijaju zar ne*** – po romanu Honora Mekoja, dramatisacija i režija Martin Kočovski / Makedonski narodni teatar – Bitola (Severna Makedonija) - snimak predstave
7. ***Sedam strahova*** – po romanu Selvedina Avdića u dramatisaciji Emine Omerović i Selme Spahić, režija Selma Spahić/ Bosansko narodno pozorište Zenica u koprodukciji sa 20. Festivalom bosanskohercegovačke drame, Zenica 2021. (Bosna i Hercegovina)

Ovaj izbor bi bio potpuniji u konceptijskom zaokruženju selekcije da su u njemu još dve predstave: ***Moj muž***, Rumene Bužurovske u režiji Ivane Đilas/Slovenskog narodnog gledališča iz Ljubljane i ***Teorija zavjere***, autorski projekat Filipa Jurjevića, Marina Lisjak i Marine Pejnović/ Satiričnog kazališta Kerempuh iz Zagreba.

Joakimfest je festival koji je u svim svojim selekcijama tokom ovih 15 godina, vodio računa da pored afirmisanih autora pruži šansu i novim mladim ljudima. Mislim da tu tradiciju nisam izneverila. Po prvi put na ovom festivalu su: Tjaša Mislej i Mateja Kokol koje nam predstavom ***Naš magacin*** na duhovit način približavaju više no aktuelnu i bolnu temu eksploatacije ženske radne snage u magacinu jednog hipermarketa. Mlada dramska spisateljica Nina Plavanjac, suprotno tome, bavi se jakom ženom, glumicom, koju usamljenost prisiljava da se suoči sa svojom ranjivošću ali i da pronađe dovoljno snage da se suprotstavi tuđoj manipulaciji. Kompozitor i reditelj Marjan Nećak je upravo u tekstu ***Samo glas***, ove mlade autorke pronašao inspiraciju za svoje muzičko scensko istraživanje. Filip Grujić, mladi dramski i prozni pisac, koji je takođe prvi put na Joakimfestu, je svoj roman prvenac ***Bludni dani kuratog Džonija*** dao u ruke isto tako mladom ali već uigranom, rediteljsko-dramaturškom dvojcu, Jovani Tomoć i Dimitriju Kokanovu, koji su sa sjajnom autorskom ekipom napravili scenski izuzetno atraktivnu i

duhovitu predstavu. Kad smo već kod oprobanih rediteljsko dramaturških dvojaca, u njih se mogu ubrojati i Maja Pelević i Nikola Zavišić. U interaktivnoj audio-vizuelnoj instalaciji **Kao da kraj nije ni sasvim blizu** u kojoj može da učestvuje samo petoro ljudi, koristeći samo glas, pozivaju malobrojnu publiku na izmeštanje iz ovog sveta u digitalnu realnost u pokušaju promišljanja nekih novih oblika suživota i zajedništva čoveka i mašine. Pitanje koje autorski tim, postavlja je da li je danas, u samoći i izolaciji, u iskrivljenim percepcijama realnosti, moguće više nego ikad graditi nove oblike zajedništva?

Iskusni rediteljsko-dramaturški tandem, Boris Liješević i Fedor Šili, poznati su po tome da voli da se hvataju u koštac sa ozbiljnim i teškim književnim izazovima. Ovog puta dolaze sa sjajnom dramatisacijom antologijskog romana **Upotreba čoveka**, Aleksandra Tišme, o tragičnoj sudbini ljudi u ratu, sudbini nekoliko porodica koje su živele pre, za vreme i nakon Drugog svetskog rata. Predstava koja nas upozorava na to da ratna psihologija lako i brzo čoveka pretvara u robu, u materijal za sprovođenje tuđih namera.

Bosansko narodno pozorište iz Zenice i rediteljka Selma Spahić, su na Joakimfestu bili uvek dobro prihvaćeni i nagrađivani. Selvedinu Avdiću, jednom iz plejade sjajnih bosanskohercegovačkih pisaca koji poslednjih godina privlače sve veću pažnju čitalačke publike u regionu i šire, ovo je druga saradnja sa rediteljkom u pozorištu u Zenici. Prva je bila na sjajnoj predstavi **Moja fabrika**. Kao neko ko oseća ogromno poštovanje za teatre koji se na svojim scenama bave temama svoje zajednice, predstavu o događajima u toku ratnih dešavanja u Zenici, **Sedam strahova**, smatram neverovatno hrabrim činom i značajnom predstavom kako u pozorišnom smislu, tako i građanskom.

Prethodnih godinu i po dana, u Srbiji smo često slušali od pozorišnih ljudi kako snimak pozorišne predstave ne može nikako da zameni živu predstavu iako to niko nije ni dovodio u pitanje. U trenutku kada su pozorišta u Makedoniji bila zatvorena mesecima, u Makedonskom narodnom teatru u Bitolju, urađena je online premijera predstave po tekstu Honora Mekoja **I konje ubijaju zar ne** u režiji Martina Kočovskog. Reditelja, dobro poznatog, kragujevačkoj publici. Martin Kočovski je inteligentno i dramaturški vešto u online prenos predstave upisao, uključio i kontekst zatvorenog teatra, praznu sale, distance medju ljudima u tehnicu, oko scene i na sceni. Na taj način je dramaturški isprepleo fikciju sa scene sa dokumentarnošću situacije u kojoj je pozorištu zabranjeno da igra predstave. Koliko god da se ova predstava uživo igra u pozorištima i na festivalima, nikada

neće imati taj segment dokumentarnog zapisa i svedočenja jednog trenutka, kakav ima snimak.

Ovo je sedam predstava koje će svojim temama, scenskim promišljanjem i estetikom, nadam se, ispričati priču **život posle** i uspeti, opet se nadam, da nadigraju koronu.

ŽIRI 16.JOAKIMFESTA 2021

NADA KOKOTOVIĆ – rediteljka i koreografkinja (predsednica žirija)

JASMINA DIMITRIJEVIĆ – glumica

RADMILA PETROVIĆ – pesnikinja

Branislava Ilić

26.08.2021.
u Kragujevcu